

Namens medejuryleden Frans Spaanstra en Wens Rupert mag ik u verslag doen van de bevindingen van de jury die de pennenvruchten, ingezonden in het kader van het thema 'Cultureel erfgoed', mocht lezen en vervolgens moest beoordelen.

Liefhebbers van poëzie en proza, voor de veertiende maal in successie mochten wij als jury 35 verbale gewrochten aan een beoordeling en rangorde de revue laten passeren. Om preciezer te zijn: 15 gedichten, 7 verhalen en 13 six word stories van 20 deelnemers lagen donderdag 7 juni in huize Rupert op tafel om na af en toe ampel beraad maar doorgaans met weinig discussie te traceren welke werken in de prijzen zouden vallen. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat de oogst minder goed is dan vorig jaar. Voor ons was het jureren desondanks een streling van het gemoed, want vele taalproducten waren van hoog niveau. Overigens hadden wij drieën in eigen huis een eerste schifting gemaakt, zodat wij vijf inzendingen aan elkaar voorlegden. Het thema van anno 2018 bleek als het om het literaire gehalte gaat een schot in de roos, een voltreffer, een bal in het net te zijn. Vormden de direct voorgaande jaren de items 'Humor' (2017), 'Een vlucht' (2016), 'Toen en nu' (2015), 'Plaats delict' (2014) het onderwerp van uitdaging, nu was de eer aan het thema 'Cultureel erfgoed'.

De sectie Letteren van de CRP stelde weinig eisen aan de inzendingen. Als het thema 'Cultureel erfgoed' maar gehanteerd werd, in die betekenis dat een molen, een kasteel, een feestdag, een dag van memorie, een memorabel stuk in het landschap, een gedenkwaardig feit uit de historie, een inscriptie, een leus een bescheiden of een voorname rol vervulden. Om dit gezegde te illustreren het volgende. Als u de komende maanden naar het Dordrechts Museum gaat om de tentoonstelling 'Collectie De Rietgors' met topstukken van Jan Sluijters, Charley Toorop, Piet Mondriaan en Karel Appel van de vroegere Papendrechtse Harm Nanne Luigies te aanschouwen, leest u dan bij de ingang aan de straat en in de tuin het gedicht van Jan Eijkelboom uit 1979. Het gaat als:

Tuin Dordrechts museum

Als ik gestorven ben
zal in de tuin van dit museum
boven het warrig bladerengedruis
een merel net zo helder zingen
op net zo'n late voorjaarsdag

En ik, ik zal er niet meer zijn
om door dit zingen te vergeten
dat ik moet sterven mettertijd.

Maar aan de andre kant zal ik
– je weet maar nooit –
veel langer leven dan die vogel
En als ik dan toch onder de zoden lig
dan zal mijn zoon nog eens
een merel net zo horen klinken

op net zo'n late voorjaarsdag.
En hij zal weten wie ik was
en ach, een vogel weet van niets.

Maar aan de andre kant alweer:
als merels aan hun vaders konden denken
wellicht dat ze dan krasten als een raaf.

Over cultureel erfgoed gesproken: het ligt in Dordrecht op straat, het hangt daar aan de muur.

De enige verdere restrictie was dat de verhalen maximaal 450 woorden mochten bevatten.
Door de hoofden van ons juryleden blijven flarden uit de 15 gedichten zweven als
'Vooruitstrevend, maar met een knipoog en een goed gevoel koesteren we het heden', 'Niets
kan de herinnering aan jou vervagen',

'Herfst die donkert en sombert',

'Deze lente is echt een openbaring',

'Maar door van het verleden te leren Kunnen we ons in de toekomst weren',

'Ik ruik de geur van smederij' en

'Wij houden van het puttertje een adelaar is veel te veel'.

Ook zijn in onze zielen blijven hangen fragmenten uit de verhalen onder titels als 'De oude muur', 'Een goede erfenis', 'Geschenk van onze voorouders', 'Het Perenlaantje' en 'Water en ons cultureel erfgoed'. Naast de al jaar en dag presente vormen van poëzie en proza deed vorig jaar de six word story (SWS) zijn entree. Aan de aspirant-deelnemers werd gevraagd in zes woorden een superkort verhaal te schrijven, waarin een complete geschiedenis, een drama of een handeling verhaald of gesuggereerd is. Decennia terug vroeg een journalist aan de wereldberoemde schrijver Ernest Hemingway wat zijn kortste verhaal was. De Amerikaan dacht even na en zei toen, 'For sale. Baby shoes. Never worn'. En daarmee was de six word story geboren want sindsdien proberen schrijvers over de hele wereld zulke korte verhalen te schrijven. De tragiek of humor die Hemingway wil vatten is wellicht dat blijde ouders gewoonweg te veel babyschoentjes hebben gekregen en ze daarom te koop aanbieden. In ons verdere bestaan zullen ingezonden verhalen van zes woorden door blijven klinken als

'Naar de bioscoop? Bekijk het maar',

'Cultiveren is: met Pinksteren paaseieren eten',

'De erwtenpeller erfde goede cultuur',

'Geen tatoeage in hals voorstellend onthoofding',

'Het heden is later toch vroeger' en

'Geen tabak krijgen van kunst snuiven'.

Nu de negen uiteindelijke winnaars van de prijzen. Om met de verhalen te beginnen en dan uiteraard met plek drie. Die plaats is veroverd door de auteur die een las legt tussen het verleden en heden door het ontstaan van zijn woonplaats als nederzetting te verbinden met het

bestaan van de grote plaats aan de overkant van de rivier. Anders gezegd de renaissance van Papendrecht tegenover de presentie van Dordrecht. Daarbij komt nog dat de schrijver een eigentijds pleidooi houdt voor het koesteren van het eigen bezit. Hoort u maar naar de voordracht van de man die luistert naar de naam van Ebo Blokzijl. Zijn verhaal draagt als titel 'Papendrecht Geschenk van onze voorouders'. Maar eerst de waardebon. ...

De tweede verhalenprijs gaat naar de vrouw die bij de vorige editie van onze verbale strijd op de derde plaats eindigde en dus een trede geklommen is. Zij schreef toen 'Wintersport memories' en nu 'Water en ons cultureel erfgoed'. Haar naam is Els Jungerius en zij zette boven haar verhaal 'Mijmerend over het thema van cultureel erfgoed, kwam ik tot de conclusie dit breder te trekken. Is het niet zo dat naast vele gebouwen of andere zaken, onze voorouders ons ook hoop hebben nagelaten?'. Els hier is de waardebon en laat maar horen.

....

Overigens is er een eervolle vermelding voor het verhaal met de titel 'Het Perenlaantje' van onze Nathalie Looij. Werkelijk indrukwekkend ook.

De eerste prijs gaat naar de man die het collectieve culturele erfgoed weet te verbinden met het individuele culturele erfgoed. Hij brengt een ode aan zijn dorp van toen door een virtuele gang te maken door Papendrecht met zijn erfgoed en combineert dit met een halteplaats bij een muur op de wijk Het Eiland. Daar is aan de Havenstraat een woning met een serie inscripties. Een ervan is die van de winnaar van de verhalen Fred van Os met zijn story 'De oude muur'. Fred hier is de bon en zeg het maar...

En nu de gedichten. Op de derde plaats is gekomen de vrouw die luistert naar de naam van Nelly Lausberg-van Os en is een zus van Fred van Os, die zojuist in de prijzen viel. Nelly schreef een brok poëzie ook onder de titel 'De oude muur' en stuurde daarbij een foto van ingekraste namen op een oude, rode muur. Zij zette boven haar gedicht 'Voor bedevaartgangers, het is de muur aan de achterkant van de woning Havenstraat 6.' Haar gedicht wemelt van nostalgie. Nelly laat jouw gedicht maar opklinken nadat je de derde prijs aanvaard hebt.

De tweede plaats wordt ingenomen door de grande dame die al vele jaren haar poëtische en prozaïsche sporen door het bestaan van de Culturele Raad Papendrecht getrokken heeft: Nathalie Looij. Om maar te blijven bij de laatste sessies: in 2016 nam zij de eerste plaats in en in 2017 de derde plaats. Nu dus ruim baan voor haar tweede plek met haar prachtige vers 'Tableau vivant'. De titel komt aan het eind tot uiting na een virtuele tocht gemaakt te hebben langs het erfgoed van Dordrecht. Nathalie zorgde al voor veel lovend publiek met haar bundel 'Luisterbank ... Fluisterbank'. En nu 'Tableau vivant' en de voordracht wordt begeleid door de waardebon.

Met de meeste eer bij de gedichten gaat aan de haal de man die sinds 2010 al veel roem in onze gelederen behaalt. Hij stuurde toen een gedicht van veertien versregels, een sonnet, in. Dat hij over nog meer adem beschikt bewijst zijn 'Tussen Cobra en Calvijn' dat maar liefst 32 regels kent. 'Tussen Cobra en Calvijn' tintelt van het thema 'Cultureel Erfgoed' en is een gave voor de geest en een streling van het gemoed. Het grootste eerbetoon aan het winnende gedicht is door er in alle stilte naar te luisteren. Ik zei het vorig jaar al dat de maker van dit gedicht in zijn werkzame bestaan als docent heel wat puberende jongens en meisjes met een goede bagage het leven in stuurde. Nu weet u zijn naam al lang: Paul Ritchi. Zijn 'Tussen Cobra en Calvijn' vertelt het hele verhaal over ons erfgoed. Paul hier de bon en laat jouw vers door de ruimte zweven.

Tot slot van deze literaire happening, van deze taalstrijd de six word stories. Het was een hele uitdaging uit de 13 ultrakorte verhalen de top 3 te halen. De jury is er na ampel beraad toch uitgekomen. Om te onderstrepen dat de charme van een sws ligt in het korte en in het directe noemen wij enkel de namen van de drie prijswinnaars. Zij hebben met elkaar gemeen dat ze aantonen dat het culturele erfgoed op vindingrijke wijze uiterst beknopt verwoord kan worden, dat het spelen met woorden bijkans een kenmerkende eigenschap is en dat lichtvoetigheid en zwaarte goed met elkaar kunnen samengaan. De derde prijs is voor Wim Ritmeester, de tweede voor Wim Schut en de eerste voor Bert de Coninck. Hier de bonnen en laat de achttien woorden maar hun gang gaan. Hier komt de passage van transgender, tabak en tijd.

Beste mensen, de jury was en is onder de indruk en in de bekoring van de ingezonden gedichten en verhalen. De kwaliteit was vaak hoog. Het thema 'Cultureel Erfgoed' is een bron van inspiratie gebleken, hoewel misschien niet altijd gemakkelijk te benaderen.

De Drechtsteden en de Alblasserwaard doen het ook goed wanneer het om taal gaat. Hopelijk gaan de negen makers van de door ons geselecteerde werken in hun verdere leven door met bezig zijn met taal. En de overige deelnemers, die niet in de prijzen vielen, uiteraard ook. Want onze slogan blijft: wie schrijft, die blijft! Dag mensen.

Namens de jury, Piet Kaptein.